

ÅRSMELDING-1982

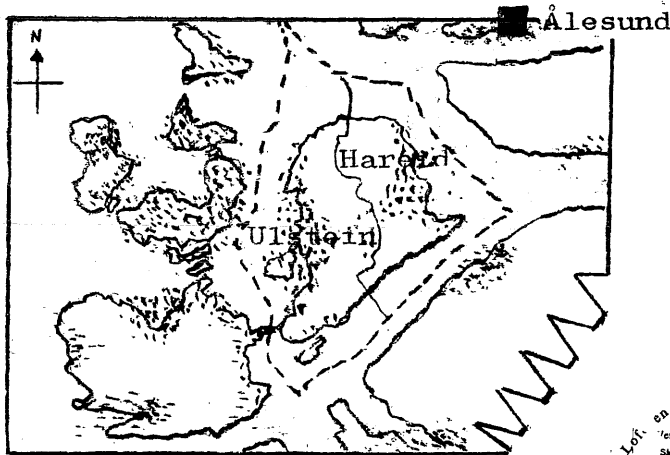
FISKERIRETTLEDEREN

I HAREID- OG ULSTEIN KOMMUNE

Kontor, adr., tlf.:

Rådhuset, 6060 Hareid, (070) 92195

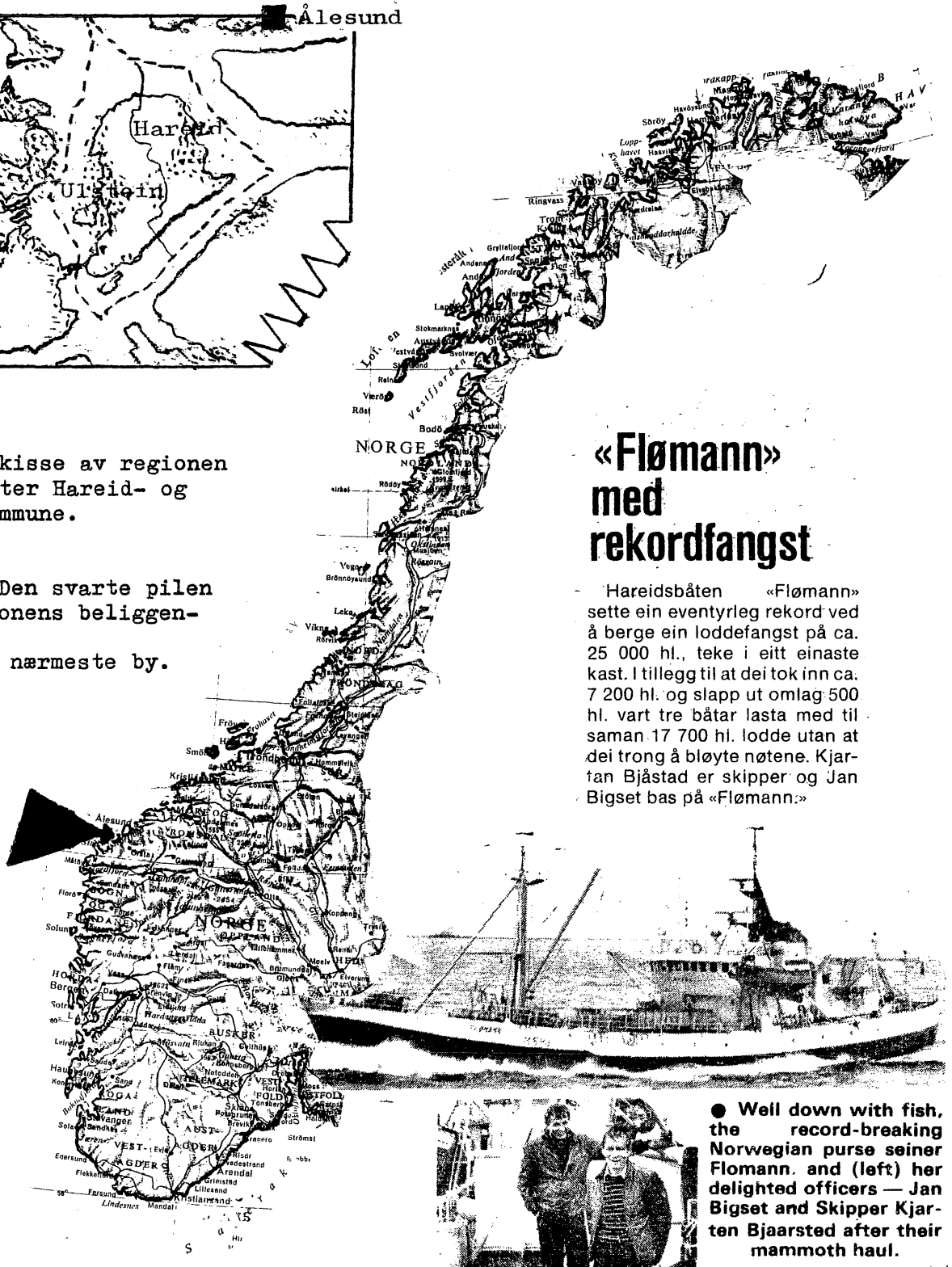
Rådhuset, 6065 Ulsteinvik, (070) 10034

Ovenfor: Skisse av regionen som omslutter Hareid- og Ulstein kommune.

Nedenfor: Den svarte pilen viser regionens beliggenhet.

Ålesund er nærmeste by.

«Flømann» med rekordfangst

Hareidsbåten «Flømann» sette ein eventyrlig rekord ved å berge ein loddefangst på ca. 25 000 hl., teke i eitt einaste kast. I tillegg til at dei tok inn ca. 7 200 hl. og slapp ut omlag 500 hl. vart tre båtar lasta med til saman 17 700 hl. lodde utan at dei trong å bløyte nøtene. Kjar- tan Bjaarsted er skipper og Jan Bigset bas på «Flømann».

● Well down with fish, the record-breaking Norwegian purse seiner Flømann, and (left) her delighted officers — Jan Bigset and Skipper Kjar- ten Bjaarsted after their mammoth haul.

F O R O R D

Loven om rettledningstjenesten i fiskerinæringen av 11. juni 1971 trådte i kraft fra 1. januar 1972 og er senere forandret ved Lov av 11. juni 1982.

Undertegnede ble formelt ansatt som fiskerirettleder i kommunene Herøy, Ulstein og Hareid på Sunnmøre den 1. august 1975.

I likhet med fiskerisjefen i rettledningstjenesten er også fiskerirettlederne pålagt å utarbeide årsmelding.

Første årsmelding fra fiskerinæringen i dette distriktet - "ÅRSMELDING 1975" - forelå utarbeidd og datert av fiskerirettlederen 15. mars 1976.

Senere årsmeldinger har blitt forelagt i mars måned hvert påfølgende år. At årsmeldingen for 1982 er forsinket skyldes både redusert arbeidshjelp- og langvarige sykefravær i begynnelsen av inneværende år, 1983. Nærværende årsmelding bygger ellers på foregående meldinger med bare mindre forandringer og eventuelt justering av tallverdier. Av denne grunn vil meldingen for mange oppfattes som et "kjedelig sitat" fra tidligere år - mens nye lesere ikke vil reagere så mye på dette. Kapittelet "Et tilbakeblikk på noen hendinger i 1982" er imidlertid i sin helhet nyskrevet. Årsmeldingen er nå begrenset til Hareid- og Ulstein kommune som følge av at rettlederdistriktet ble delt fra 1. januar 1979.

I likhet med jordbruket har rettledningstjenesten i fiskerinæringen dels vært underlagt og finansiert av kommune, fylke og stat. Fra 1. januar 1981 ble rettledningstjenesten i fiskerinæringen i sin helhet underlagt og finansiert av staten, dog med fiskerinemnda fremdeles valgt av kommunestyret.

Den foreliggende årsmelding er grunnet arbeidstekniske vansker og tidspress både verbalt og teknisk mangelfull. En har derfor tatt forbehold om senere rettelser da tallstørrelser og meninger som dels er skjønnsmessig truffet, kan avvike noe fra det som er eksakt riktig.

På tross av dette vil en håpe at årsmeldingen kaster lys over fiskerne, fiskefartøyene og bedriftene i land, som danner grunnlaget for fiskerinæringen i denne regionen.

Endelig rekker jeg en takk til formennene (evt. medlemmer) i de kommunale fiskerinemnder samt formannskapskontorene, kommunekassekontorene og ligningskontorene som dels har gått gjennom meldingen og bistått med nødvendige opplysninger og hjelp.

Hareid, den 22. april 1983

Jan-Petter Mork

INNHold

	Side
NEMNDER, STYRE OG UTVALG MED TILKNYTNING TIL FISKERINÆRINGEN SOM BLE VALGT FOR 4-ARS PERIODEN 1980/84-----	1
Hareid-----	1
Ulstein-----	2
FISKERIRETTLEDERENS ANSETTELSE OG KONTORER-----	3
UTVIKLINGEN AV ANTALL FISKERE FOR DE TO KOMMUNENE I TIDEN 1960 - 1982 -----	3
GENERELT OM ANTALL FISKEBÅTER, FISKEMOTTAK, SERVICE OG SKIPSINDUSTRI I DE RESPEKTIVE KOMMUNER -----	4
Hareid -----	4
Ulstein -----	5
KORT OG GENERLET OM FISKE OG FANGST I DENNE REGIONEN -----	6
SYSSELSETTINGSMULTIPLIKATOR FOR DE PRODUKSJONGRENER I LAND SOM UTVIKLINGSMESSIG ER PROPOSJONALT AVHENGIG AV FISKERNES AKTIVE VIRKSOMHET -----	7
KOMMUNENS DIREKTE OG INDIREKTE SKATTEINNTÉKT SOM FØLGE AV FISKERINÆRINGENS VIRKSOMHET -----	9
Hareid -----	9
Ulstein -----	9
FISKERIRETTLEDERENS OG FISKERINEMNDAS AKTIVITET -----	10
Hareid -----	10
Ulstein -----	11
ANNEN VIRKSOMHET VED FISKERIRETTLEDERENS KONTOR -----	12
Hovedkontoret på Hareid -----	12
Kontoret i Ulstein -----	13
ET TILBAKEBLIKK PÅ NOEN HENDINGER I 1982 -----	15
KONKLUSJON OM FISKERINÆRINGEN I DETTE DISTRIKTET -----	20
Hareid -----	22
Ulstein -----	23
KONKLUSJON OM FISKERIRETTLEDERENS ARBEIDSFORHOLD -----	23

A R S M E L D I N G 1982

fra

Fiskerirettlederen i HAREID og ULSTEIN kommune med forbehold om senere rettelser da tallstørrelser og meninger som dels er skjønnsmessig truffet kan avvike noe fra det som er eksakt riktig.

NEMNDER, STYRE OG UTVALG MED TILKNYTNING TIL FISKERINÆRINGEN SOM BLE VALGT FOR 4-ARS PERIODEN 1980/84 (VARAMENN IKKE TATT MED)

HAREID fiskerinemnd:

Roar Hareide, formann
Johan Skarbakk, varaformann
Modulf Røyset
Einar Jensen
Arne Arnesen
Sigvart Breivik
Jan Rise

Hamnestyret:

Jan Skrede, formann
Johan Skarbakk, varaformann
Reidar Pilskog
Olav J. Hareide
Håkon Brekke
Albert Lillebø

Fiskarmanntallsnemnd:

Fiskarmanntallsnemnda har gått ut. Arbeidet er overtatt av fiskerinemnda/fiskerirettlederen. Trygdesjefen tiltrer fiskerinemnda som medlem ved behandling av manntallssaker.

Takstnemnd (Statens Fiskarbank):

Roar Hareide, formann
Lars Gjerde
Norvald Liavåg

Innlandsfiskerinemnd:

Hans Kaldhol, formann
Lillvard Brandal, varaformann
Johan H. Grimstad
Alv A. Grimstad
Knut Nedrelid

I tillegg til de politiske folkevalgte nemnder/styre har en:

Merkelovens tilsynsmann:

Jan-Petter Mork
(fiskerirettlederen)

Lokalt Fiskarlag:

"Hareid Fiskarlag"
v/formann Leif K. Hareide
sekretær Egil Myrene

ULSTEIN fiskerinemnd:

Andreas Svendsen, formann
Arne Høyvik, varaformann
Eivind Ulstein
Norleif Våge
Gaute Kleiven
Johan H. Skeide
Alf Selvåg

Hamnestyre:

John N. Skeide, formann
Ingolf Vattøy, varaformann
Otto Kjetil Nytn
Kåre Hatløy
Hermod Alfredsen
Anders Hatløy

Fiskarmanntallsnemnd:

Fiskarmanntallsnemnda har gått ut. Arbeidet er overtatt av fiskerinemnda/fiskerirettlederen. Trygdesjefen tiltrer fiskerinemnda som medlem ved behandling av manntallssaker.

Takstnemnd (Statens Fiskarbank):

Arthur Kleven, formann
Andeas Svendsen, varaformann
Kjell Eikrem

Innlandsfiskerinemnd:

Jostein Flø, formann
Lars E. Garshol, varaformann
Leif J. Ulstein
Kåre Barstad
Per R. Skeide

Flø Hamnenemnd:

Søren Roppen, formann
Johan Kleiven
Einar Vik
Johs. E. Flø

I tillegg til de politiske folkevalgte nemnder/styre har en:

Merkelovens tilsynsmann:

Jan-Petter Mork
(fiskerirettlederen)

Lokalt Fiskarlag:

"Ulstein Fiskarlag"
v/formann Eivind Ulstein
sekretær Ola Flø

FISKERIRETTLEDERENS ANSETTELSE OG KONTORER.

Den 1.8.1975 tiltrådte undertegnede som fiskerirettleder for kommunene Herøy, Ulstein og Hareid med hovedkontor i Herøy rådhus, Fosnavåg.

Da rettlederdistriktet ble delt fra 1.1.1979, ble hovedkontoret for Hareid og Ulstein kommune lagt til Hareid rådhus, mens det et par måneder senere ble opprettet distriktskontor i Ulstein rådhus.

Kontoret på Hareid har vært betjent 3 dager i uken, mens distriktskontoret i Ulstein har vært betjent 2 dager i uken.

UTVIKLINGEN AV ANTALL FISKERE FOR DE TO KOMMUNENE I TIDEN 1960 - 1982.

	HAREID	ULSTEIN	I REGIONEN
1960	294	292	586
1971	97	115	212
1975	95 (anslått)	110 (anslått)	205
1976	123 (mannl.listen)	101 (mannl.listen)	224
1977	129 " "	107 " "	236
1978	132 " "	132 " "	264
1979	136 " "	141 " "	277
1980	135 " "	146 " "	281
1981	164 " "	161 " "	325
1982	153 " "	113 " "	266

Kommentar:

De nye manntallsforskriftene av 20/8-82 var svært restriktive og medførte at en stor del som tidligere stod i manntallet ble strøket. Dette gikk spesielt utover biyrkefiskere og pensjonister. Ulstein kommune hadde forholdsvis mange av disse som ble tatt ut av manntallet høsten -82. Senere viste erfaringene at de strenge krav til pensjonistene fikk utilsiktede virkninger. Av denne grunn ble forskriftene endret igjen den 26/11-82 med tanke på at pensjonerte fiskere og alderspensjonister som hadde drevet fiske mer enn 10 år av de siste 20 år før pensjonering igjen kunne komme inn i manntallet's blad A uavhengig av inntektskravene. Men disse forskriftsendringene kom desverre for sent til at en før årskifte 82/83 fikk inn i manntallet igjen disse pensjonistene. Vi kan derfor forvente at en spesielt i Ulstein vil få betydelig økning på manntallet's blad A i 1983. Reelt sett gikk antall fiskere i denne regionen ned til det stabiliserte seg på ca. 300 i 1975/76. Det synest ikke å være grunn til å vente særlige forandringer i antall fiskere de første årene. Når tabellen ovenfor viser en økning av fiskere fra 1975 til 1981 da skyldes dette hovedsaklig tidligere svikt i å melde seg inn i manntallet hvilket igjen medførte at manntallslistene tidligere var noe mangelfulle. I tillegg til det som her er sagt har vi spesielt siste årene merket en stadig økende avgang av fiskere til oljerettet virksomhet.

I henhold til fiskerstatistikk basert på fiskermanntallsføringen pr. 31/12-82 og fiskeristatistikk for landet i sin helhet for 1975, fordelte de prosentvise antall fiskere seg slik:

	Landsgj.sn. 1975	Hareid/Ulstein 1982
Fiske som eneste leveveg:	52%	64%
Fiske som viktigste leveveg:	19%	11%
Fiske som ikke viktigste leveveg:	29%	25%

I forhold til landsgjennomsnittet ser vi at denne regionen har en relativ større andel av enyrkefiskere, og en relativ mindre andel av hoved- og biyrkefiskere.

Når det gjelder alderfordelingens utvikling av alle fiskere, så er denne sammenlignet med landsgjennomsnittet for 1975 slik for 1982:

	Landsgj.sn. 1975	Hareid/Ulstein 1982
Fiskere i alderen 15-40 år:	39%	64%
Fiskere i alderen 40-60 år:	39%	27%
Fiskere over 60 år:	22%	9%

Av denne tabellen går det fram at vi i tråd med det som er ønskelig har hatt en relativ merkbar prosentvis økning av yngre fiskere, mens den relative andelen av eldre fiskere har blitt mindre. Årsaken til dette er trolig innskrenkningen av kravet til å kunne stå i fiskermanntallet samt forbedrede losjiforhold og gode årslotter på mange fiskebåter siste årene.

I henhold til gjeldende fiskermanntallslistene, oppsett pr. 31.12.1982 hadde de respektive kommuner følgende antall fiskere registrert på blad B, henholdsvis blad A (sistnevnte blad inneholder fiskere med mindre enn 20 ukers fiske som leveveg i løpet av året.)

Hareid:	blad B	113 fiskere (Hoved- og eneyrkefiskere)
	blad A	40 " (Biyrkefiskere)
	Til sammen	<u>153 fiskere</u>
Ulstein:	blad B	86 fiskere (Hoved- og eneyrkefiskere)
	blad A	27 " (Biyrkefiskere)
	Til sammen	<u>113 fiskere</u>

GENERELT OM ANTALL FISKEBÅTER, FISKEMOTTAK, SERVICE OG SKIPSINDUSTRI I DE RESPEKTIVE KOMMUNER.

HAREID

I henhold til merkeregisteret av 1978 hadde denne kommunen 18 sjarker under 15 meter. Bankfiskebåter i størrelsen 15-30 m. var det 1 av. De større fiskebåtene over 30 m. bestod i samme tidsrom av 9 fartøyer.

Ved utgangen av 1982 finner en etter overslag at antall av fartøy etter samme størrelseorden har utviklet seg slik:

Antall fiskesjarker i størrelsen under 15 m. har i denne perioden øket med 5 slik at en nå har 23 av disse sjarkene. Fiskefartøy i størrelsen 15-30 m. er det fremdeles bare ett av. De største fartøyene over 30 m. er gått sterkt tilbake. To ishavsskuter ble kondemnert i 1979 og en snurper kondemnert i 1980. I tillegg ble ytterligere et av disse eldre havfiskefartøyene solgt på høsten i 1981. Dermed kan en med beklagelse konstantere at en ved utgangen av 1982 bare hadde igjen 5 slike havgående fiskefartøy (inkl. ishavsskute) i denne kommunen. I 1982 ble 2 fartøy slettet av registeret, 2 fartøy ble registrert. Totalt var det ved utgangen av året registrert 29 fartøy i Hareid merkeregister

Hareid hadde i 1982 to fiskemottak hvorav det ene ligger i Hjørungavåg. Det andre er i en gammel sildoljefabrikk som ligger i Brandal - og denne har også tatt imot selskinn, småhval, spekk og lever.

Liavåg Fiskeindustri A/S på Hjørungavåg har årlig 35-40 sysselsatte som bl.a. foredler saltfisk til klippfisk i et stort moderne anlegg. Årlig tar bedriften imot 3-4.000 tonn saltfisk til en for bedriften førstehandsverdi på 38-40 mill. kroner. Denne saltfisken er i hovedsak torsk, sei lange og brosme.

På den nye avdelingen for mottak, foredling og fryselagring av konsumfisk er det i 1982 bl.a. tatt imot ca. 1.300 tonn lodde (oppdrettsfôr), 500 tonn makrell (fersk/frysing), 275 tonn sei/brosme/lange (henging), 200 tonn torsk/sei (klippfisk), 150 tonn reke (fryselagring), 125 tonn diverse (minkfôr), 70 tonn akkar (frysing), 60 tonn sild (filitering) og ca. 200 tonn diverse til oppdrettsfôr.

Totalt utgjorde dette en samlet førstehandsverdi for bedriften (eksklusivt fryselagring av reker) på ca. 5,5 mill. kr. Den totale førstehandsverdi av mottatt råstoff ved bedriften (inklusivt saltfisk, eksklusivt reker) var dermed i 1982 på ca. 45. mill. kr. Tar en med førstehandsverdien på rekene så blir tilsvarende tallet over 48 mill. kr.

Ved sildoljefabrikken og selskinn-/spekkforedlingsanlegget Martin Karlsen A/S på Brandal er det årlig sysselsatt 6 - 8 arbeidere. I 1982 tok dette anlegget imot ca. 8.000 selskinn til en førstehandsverdi av ca. 1.100.000 kroner. Anlegget her tok dessuten imot og foredlet ca. 100 tonn spekk fra skinn, ca. 250 tonn brugdelever og ca. 130 tonn hvalspekk. I tillegg tok anlegget imot 260 tonn sei, torsk, lange og brosmesom ble hengt til tørrfisk. Under vinterfiskesesongen tok anlegget imot ca. 30 tonn torsk til salting senere levert som saltfisk. Endelig lagret en i anleggets tanker ca. 200 tonn selolje. Til sammen tok anlegget i 1982 imot råstoff for ca. 3-4 mill. kroner. Til dette anlegget hører også et notbøteri der det årlig er sysselsatt 1-2 mann.

Når det gjelder servicetilbudene for fiskeflåten i kommunen så synes disse å være dårlig utbygget. Dog er bunkersmulighetene i de senere år noe forbedret i og med at en servicestasjon nå også kan levere olje og vann ved kai på Hareid. Forhandlere og reperatører til fiskeletings- og navigasjonsinstrumenter finnes ikke og må evt. skaffes gjennom skipsbyggeriet på Hjørungavåg. Dog har forretningene både i Brandal, Hareid og Hjørungavåg proviant og det mest tradisjonelle fiskeutstyr for sjarkene.

Når det gjelder skipsindustrien, så har kommunen et større veldrevet skipsmekanisk verksted på Hjørungavåg. Ved dette verftet spiller fiskerbåtbygging og reparasjoner av fiskefartøy en vesentlig rolle.

Avslutningsvis kan det sies at havneforholdene på Hjørungavåg og på Hareid har blitt bra, mens en på Brandal arbeider for å forbedre disse.

ULSTEIN

I henhold til merkeregisteret av 1978 hadde denne kommunen 48 sjarker i størrelsen under 15 meter. Bankfiskebåter i størrelsen 15-30 m. var her 2 stykker av. Av store fiskefartøy over 30 m. hadde kommunen 2 stykker.

Når det gjelder utviklingen fra 1978 fram til 1982 så kan en registrere disse forandringer i flåtestrukturen: I 1980 ble kommunen uten noe fiskefartøy over 30 m. da et av disse ble solgt og det andre som var innkjøpt i 1977 ble kondemnert. Når det gjelder bankfiskebåter i størrelsen 15-30m. så ble en solgt i 1980 og dermed har en bare ett slikt fartøy igjen. En har imidlertid fra 1978 til 1982 hatt en netto tilgang på 15 sjarker i størrelsen under 15 m., slik at kommunen idag har 63 stykker av disse typene. I 1982 ble 7 fartøy slettet av registeret, 3 fartøy ble registrert. Totalt var det registrert 64 fiskefartøy i Ulstein merkeregister i 1982.

Heller ikke i 1982 hadde Ulstein kommune fiskemottakanlegg. Ved Skjervøy Service og Lineegnesentral er det likevel siste årene tatt imot mindre parti brisling og sild som er saltet/krydret og omsett hovedsakelig direkte til forbruker. Planen er å få satt igang fiskemottak enten ved dette anlegget eller en annen plass i kommunen.

Når det gjelder servicetilbudene for fiskeflåten i kommunen, så synest disse, med unntak av skipsbyggingsindustrien, å være små. Dog finnes her i noen grad bunkersmuligheter - mens reperaturer for akustiske fiskeletings- og navigasjonsinstrumenter evt. må skaffes gjennom de større skipsbyggeriene. Disse skipsverftene er evt. eneste betydelige forhandlere på nødvendige skipsinstrumenter til fiskeflåten. Dog har forretninger proviant og det mest tradisjonelle fiskeutstyr for sjarkene.

Denne kommunen står imidlertid meget sterkt blant skipsindustrien da det her foruten et par mindre slipper, finst 4 større skipsbyggerier. Alle av disse er i betydelig grad knyttet til bygging, ombygging og reperaturer av fiskefartøy av alle størrelser og typer. Det største av disse skipsbyggeriene ligger i Ulsteinvik, et ligger på Hasund, et ved Sundgot og et på Dimnøya. Uten ytterligere kommentarer kan det sies at alle disse skipsbyggeriene fyller en viktig funksjon tilknyttet fiskefartøyene/fiskerinæringen. Dog er en stor del av arbeidsoppgåvene ved verftene innhentet fra skipsredere og oljeindustrien i inn- og utland. En vil i den sammenheng bemerke at andre skipsbyggingsnasjoner som har billigere arbeidskraft nå også har begynt å subsidiere denne næringen. Dette medfører at den norske konkuranseevne blir sterkt redusert, hvilket igjen gjør seg utslag i at etterspørselen av byggeoppdrag minker. At den norske kostnads- og lønnsnivå ligger høyt, gjør ikke forholdene bedre. Når nå en betydelig del av verdens skip er lagt i opplag, må dette tyde på at verdensmarkedet for flåten er i ferd med å bli mett. På grunn av dette og som følge av det ensidige næringslivet i kommunen, samt den senere tids konjunkturutvikling, står derfor flere av skipsverftene i fare for å måtte redusere arbeidsstokken og dermed skape sysselsettingsproblemer.

Avslutningsvis kan det sies at en i den senere tid har arbeidet mye for å få bedre havneforholdene på Flø og i Ulstein. Dertil har en på grunn av den økende skarkflåten blitt mer og mer opptatt av behovet for å få startet et fiskemottak i kommunen. Endelig er tilskuddsordningen for lineegning nå gjort gjeldende for hele landet- og i den sammenheng er Skjervøy-buda kjøpt av ny eier og fått godkjent status som Skjervøy Service og Lineegnesentral. Ved dette anlegget er det bl.a. innredet egnert, montert fryseri, ismaskin og dieseloljepumpe. 12-14 fiskesjarker har inngått leigeavtale ved anlegget.

KORT OG GENERELT OM FISKE OG FANGST I DENNE REGIONEN.

Fra gammelt av var denne regionen på Sunnmøre en av de mest aktive innen fiskeri og fangst. Således er det sterkt å beklage at kommunene Hareid og Ulstein i den senere tid har mistet så mye av denne næringsvirksomheten. Denne tilbakegangen har, foruten de tradisjonelle fiskerier, vært følbart for de som var knyttet til selfangstbygda Brandal, som en gang var Norges største "Ishavsbygd".

I denne regionen sett under ett, var det snurpefiske etter lodde, makrell og brisling som synest å dominere også i 1982. Utviklingen har imidlertid resultert i en reduksjon av havfiske- og fangstflåten, mens den voksende sjarkflåten etter hvert vil dominere flåtstrukturen i dette distriktet.

Endelig er det ennå igjen to ishavsskuter. Begge disse drev selfangst ved New Foundland- men det var første året etter krigen vi ikke hadde fangstskuter fra denne regionen i Vesterisen. I forhold til driftstiden hadde snurperne et brukbart år med bl.a. fulle kvoter på loddefiske.

Bankfiskbåtene, som i det vesentlige drev med linefiske etter torsk, lange og brosme gjorde det også bra- men saltfiskprisene ble lave på slutten av året på grunn av problemer med avtak på eksportmarkedet. Nevnes skal også snurperen/tråleren som deltok på kolmulefiske og her oppnådde en kort, men brukbar sesong. Fiskeriet var også bra for det fartøyet som drev saltfisktråling- men lave priser reduserte årsresultatet.

Med hensyn til sjarkene, så ble utbyttet godt med de fleste som drev aktivt storparten av året. For de minste fiskesnekkene/sjarkene som i det alt vesentlige bare drev vintertorskfiske i Breisundområdet og seifiske på de nære banker 2 - 3 mndr. på ettersommeren, ble det årlige utbyttet rimeligvis dårligere. Prisene på selskinn ble relativt lave - og da fangstkvoteene til de få gjenværende ishavs-skutene var regulert, ble utbyttet fra selfangsten mindre enn det en hadde forventet. Til slutt skal nevnes at de sterke økningene i driftsutgiftene siste årene, og da spesielt bunkersoljen - har gjort det vanskeligere å oppnå balanse i året's driftsresultat.

**SYSSELSETTINGSMULTIPLIKATOR FOR DE PRODUKSJONGRENER I LAND SOM
UTVIKLINGSMESSIG ER PROPOSJONALT AVHENGIG AV FISKERNES AKTIVE VIRKSOMHET.
(ANTALL ARBEIDSPLASSE I LAND SOM FØLGE AV FISKERNES AKTIVITET)**

Det å finne ut hvor mange som er sysselsatte som definerte fiskere, er i og for seg ingen vanskelig sak. Problemet begrenser seg til hva som er forsvarlig som definisjon av en fisker.

Et minstekrav for en biyrkefisker kan for eks. være at vedkommende yrkesutøver må kunne dokumentere årlig inntekt fra fiske som minst tilsvarer halvparten av grunnbeløpet i folketrygden eller samme årlige inntektsbeløp i gjennomsnitt for de tre siste årene.

Hoved- og eneyrkefiskeren må kunne dokumentere minst 20 uker årlig drift i fiske og inntekt fra dette fiske som minst tilsvarer grunnbeløpet i folketrygden eller samme årlige inntektsbeløp i gjennomsnitt for de tre siste årene.

Dette er i grove trekk minimumskravene for at en i fremtiden skal få stå registrert i fiskermanntallet og dermed bære yrkestittelen "fisker", nærmere bestemt biyrkefisker, hovedyrkefisker eller eneyrkefisker.

Hvordan skal en så kunne finne en dekkende definisjon av hvem som i land er sysselsettingsmessig direkte eller indirekte avhengig av fiskernes aktive virksomhet? Dette spørsmålet er mye vanskeligere - og synest langt på vei å være umulig å finne et dekkende svar på.

Saken er den at produksjonen av varer og tjenester i land som direkte eller indirekte er betinget av fiskernes aktive virksomhet - også er avhengig av en hel rekke variabler i en samlet og udefinert funksjon som samlet helt eller delvis er betinget av fiskernes aktive virksomhet.

Som eksempel på sysselsatte arbeidere i land basert på produksjon av varer og tjenester kan her nevnes: Skipsbyggerier, skipsforretninger, bunkersstasjoner, vegnefabrikker, notbøterier, reparasjonsverksteder, fiskemottak, lineegnesentraler, sildoljefabrikker, hermetikfabrikker, underleverandører osv. Dette er de såkalte direkte ringvirkninger av fiskernes virksomhet.

I tillegg til dette har en de indirekte virkninger av fiskernes virksomhet. Her kan nevnes: Produksjon basert på produkt som i hel eller halvfabrikat blir benyttet til matproduksjon, oljer, tekstiler, lim, fett, mel, tekniske produksjoner, delproduksjoner, tjenesteytende funksjoner, konsulenttjenester og generell kjøpekraft.

La oss for eks. se på Ulstein kommune. Denne kommunen har pr. 1/1-83 113 manntallsførte fiskere. Bortsett fra skipsbyggeriene er det praktisk talt ingen som er sysselsatt som direkte følge av fiskernes aktive virksomhet.

Skipsindustrien har rundt 1.000 sysselsatte som i noen grad er knyttet til bygging/ombygging og reparasjoner av fiskefarøy. Hvilken slutning kan en så dra av dette? Er det riktig at multiplikatoren for sysselsatte i land basert på fiskernes virksomhet er 8,8 - altså $113 \times 8,8 = 1.000$? Nei, en slik multiplikator kan ikke underbygges og forsvares.

Da måtte absolutt 100% av skipsbyggerienes virksomhet være knyttet til og avhengig av fiske. Dette er ikke tilfelle for disse skipsbyggeriene som bl.a. har en stor del av sin virksomhet tilknyttet oljeindustrien og handelsflåtens virksomhet både i ut- og innland.

Det reelle spørsmålet ville da være:

Hvor mange sysselsette arbeidere hadde det vært ved disse skipsbyggeriene hvis, og bare hvis, deres aktivitet utelukkende var tilknyttet til fiskefartøy og evt. maskiner og delproduksjon knyttet til fiskeforedling?

Rent umiddelbart synest det rimelig å anta at halvparten måtte legge ned sin virksomhet. Dermed var kommunens 4 skipsbyggerier redusert til høyst 2.

Tar en det utgangspunkt at en ved disse to igjenstående skipsbyggeriene skulle dekke 40% av behovet for bygging, ombygging og reparasjoner av fiskefartøy på Sunnmøre, så er det nærliggende å tro at hver av disse bedriften ville kunne greie seg med 70 - 80 sysselsatte. Dermed er multiplikatoren, hvis og bare hvis en tar disse forutsetninger, kommet ned på 1 - 1,2. Rent umiddelbart synest denne multiplikatoreffekten å være langt mer realistisk.

Hva så om en ser på Hareid kommune, som pr. 1/1-83 har 153 manntallsførte fiskere. En multiplikatoreffekt på for eks. 1,1 ville tilsi at kommunen hadde 168 sysselsatte arbeidere i land som direkte eller indirekte var knyttet til fiskernes aktive virksomhet. Sett i sammenheng med de fiskemottak, spekk/skinnmott servicetjenester, skipsbyggeri, notbøteri, bunkersstasjon, skipsforretninger o.s.v som finnes her, synes dette tallet langt på veg å være rimelig. For mange vil nok denne multiplikatoren fortone seg som om den er noe høy, men da må en huske på at forutsetningen for denne multiplikatoren er betinget av at sysselsetting i land direkte eller indirekte er basert på fiskernes aktive virksomhet.

Med denne forutsetning synest en multiplikator på 1,1 basert på antall fiskere å være et rimelig anslag av sysselsetting i land som er tilknyttet fiskeriene.

På bakgrunn av kjennskap til industrigrenene i disse kommunene synest dette antallet å kunne stemme bra over ens med det en kan observere.

For regionen sett under ett med 266 fiskere, kan en således beslutte at ca. 293 arbeidere i land er sysselsatte, og således har arbeid som direkte eller indirekte er avhengig av fiskernes aktive virksomhet ombord i fiskebåtene. Dette vil da si at fiskerinæringens virksomhet i denne regionen skaffer arbeidsplasser til: $266 + 293 = 559$ sysselsatte.

Avslutningsvis kan det sies at denne regionen, som er i svak vekst, pr. 1/1.1982 hadde totalt 9.720 innbyggere som var fordelt med 5.353 i Ulstein og 4.367 i Hareid kommune.

KOMMUNENS DIREKTE OG INDIREKTE SKATTEINNTEKTER SOM FØLGE AV FISKERI-
NÆRINGENS VIRKSOMHET I 1982.

HAREID

Direkte og indirekte skatter basert på:

Fiskere/fangstmenn (4.200.000 x 65% x 14/22)	ca kr 1.737.000
Fiskeforedlingsbedrifter	" " 30.000
Vegnfabrikker/bøteri o.l.	" " 3.000
Bunkers, proviant og serviceytelser	" " 10.000
Skipsindustri knyttet til fiskefarøy	" " 60.000
I alt	<u>ca kr 1.840.000</u>

Kommunens totale skatt på formue, inntekt og
sjømannsskatt ca kr 17.300.000

Fiskerinæringens andel av kommunens totale skatteinntekt var ca 11%

Tar en nå den forutsetningen at det er 170 arbeidere i land med gjennomsnitts-
inntekt på 85.000 kr; som direkte eller indirekte er avhengig av fiskernes
aktive virksomhet - så får en i tillegg ca 2.023.000 kr i skatt fra disse.
Kommunens skatteinntekter som følge av fiskerinæringens virksomhet blir
da:

ca kr 1.737.000
+ " " 2.023.000
= <u>ca kr 3.750.000</u>

Med disse forutsetninger utgjør kommunens skatteinntekter som følge av
fiskerinæringens virksomhet ca 22% av kommunens totale skatteinntekt.

ULSTEIN

Direkte eller indirekte skatter basert på:

Fiskere/fangstmenn (3.900.000 x 65% x 14/22)	ca kr 1.613.000
Fiskeforedlingsbedrifter	" " 0
Vegnfabrikker/notbøteri o.l.	" " 1.000
Bunkers, proviant og serviceytelser	" " 10.000
Skipsindustri knyttet til fiskefartøy	" " 90.000
I alt	<u>ca kr 1.714.000</u>

Kommunens totale skatt på formue, inntekt og
sjømannsskatt ca kr 23.000.000

Fiskerinæringens andel av kommunens totale skatteinntekter var ca 8%

Tar en nå den forutsetningen at det er 150 arbeidere i land med gjennomsnitts-
inntekt på kr 85.000 som direkte eller indirekte er avhengig av fiskernes
aktive virksomhet, så får en i tillegg ca kr 1.785.000 i skatt av disse.

Kommunens skatteinntekter som følge av fiskerinæringens virksomhet blir da:

	ca kr 1.714.000
+	" " 1.785.000
	<u>ca kr 3.499.000</u>

Med disse forutsetninger utgjør kommunens skatteinntekter som følge av fiskerinæringens virksomhet ca 15% av kommunens totale skatteinntekter.

(NB! Skatten som er godskreven fra bedriftene ovenfor er eksklusiv arbeidernes skatteinntekt.)

Likeledes vil en med disse forutsetninger finne at regionens skatteinntekt som følge av fiskerinæringens virksomhet utgjør ca 18% av regionens totale skatteinntekt. Når vi vet at tilsvarende prosentandel i midten av 70 årene lå mellom 25 og 30 så er det klart at den relative skatteinngangen fra næringen har avtatt jevnt de siste årene.

Fremgangsmåten for å finne inntektsbeløpene for fiskere/fangstmenn bestod i at en telte og/eller anslo forskottsskattetrekk fra inntekten basert på C skjemaene for alle fiskere i kommunen. I tillegg kommer sikringstrekket som er trukket på sluttseddelen for sjarkefiskere som ikke leverer C skjema.

Da en trakk 35% fra dette til statskatt, trygder og andre fradrag, og deretter multipliserte med 14/22 som er kommunenes andel etter at fylkesskatten er trukket kom en fram til det rette beløpet. De andre postene er bare subjektivt anslått. Når det gjelder skatteanslaget for arbeidere i land, så har en nyttet et skatteøre på 14%.

FISKERIRETTLEDERENS OG FISKERINEMNDAS AKTIVITET

Det er holdt møter og behandlet saker ved fiskerirettlederens kontor av fiskerinemndene i de respektive kommuner som skjønnsmessig har forløpt slik:

Fiskerirettlederen/HAREID fiskerinemnd

Det er holdt 3 møter og behandlet 20 saker ved fulltallige fiskerinemndsmøte. I tillegg har formannen (evt. en medlem) i fiskerinemnda og fiskerirettlederen på fiskerinemndas vegne kommet sammen 26 ganger på fiskerirettlederens kontor, der en har behandlet ca 50 ulike søknader/saker.

I løpet av året er bl.a følgende søknader/saker behandlet av formannen (evt. en medlem) i fiskerinemnda og av fiskerirettlederen:

Statens Fiskarbank

Pr 31.12.1982 var det ved Statens Fiskarbank registrert 8 lånedebitorer med tilsammen 4 lånetyper som samlet utgjorde et låneopptak på kr 6.356.568. I 1982 var det totalt behandlet og innsendt 7 søknader hvorav 2 stykker helt eller delvis ble innvilget. I tillegg til dette ble det i 1982 behandlet og innsendt 4 søknader om utsettelse med betaling av renter eller avdrag, hvorav 3 av disse ble innvilget.

I det følgende skal en se på hvilke lånetyper det fra denne kommunen ble søkt på i 1982. Ved Statens Fiskarbank gir tallene i parantes uttrykk for antall helt eller delvis innvilgede lån.

Fartøylån-----	4 stk (1)
Redskapslån-----	1 " (0)
Likviditetslån-----	0 " (0)
Stønadslån-----	0 " (0)
Anleggslån-----	1 " (1)
annet/diverse-----	1 " (0)
Totalt antall lånesøknader 1982	<u>7 stk (2)</u>

Utsetting med renter avdrag ----- 4 stk. (3)
Endelig er det avholdt 2 takster/bekreftelser på fartøy/redskap.

Distriktenes utbyggingsfond.

Lån til anlegg tilknyttet fiskeriene 1 stk.(1)

Primærkommunale uttalelser/saker

Diverse uttalelser/innstillinger ca 20 stk

Uttalelser til andre organer/institusjoner ca 30 stk

Fiskerirettlederen/ULSTEIN fiskerinemnd

Det er holdt 3 møter og behandlet 19 saker ved fulltallige fiskerinemndsmøte. I tillegg har formannen (evt. en medlem) i fiskerinemnda og fiskerirettlederen på fiskerinemndas vegne kommet sammen 13 ganger på fiskerirettlederens kontor der en har behandlet ca 40 ulike saker/søknader.

I løpet av året er det bl.a. følgende søknader/saker behandlet av formannen (evt. en medlem) i fiskerinemnda og av fiskerirettlederen:

Statens Fiskarbank

Pr. 31.12.1982 var det ved Statens Fiskarbank registrert 11 lånedebitorer med tilsammen 3 lånetyper, som samlet utgjorde et låneopptak på kr 2.922.446.

I 1982 ble totalt behandlet og innsendt 7 søknader hvorav 2 stk. helt eller delvis ble innvilget. I tillegg til dette ble det i 1982 behandlet og innsendt 3 søknader om utsettelse med betaling av renter eller avdrag, hvorav 2 ble innvilget. I det følgende skal en se på hvilke lånetyper det fra denne kommunen ble søkt på i 1982. Ved Statens Fiskarbank gir tallene i parentes uttrykk for antall helt eller delvis innvilgede lån.

Fartøylån -----	4 stk (2)
Redskapslån -----	1 " (0)
Likviditetslån -----	0 " (0)
Stønadslån -----	1 " (0)
Anleggs lån -----	0 " (0)
Annet/diverse -----	1 " (0)
Totalt antall lånesøknader 1982	<u>7 stk (2)</u>
Utsetting av renter/avdrag	3 stk (2)

Endelig er det avholdt 2 takster/bekreftelser på fartøy/redskap.

Distriktenes Utbyggingsfond

Lån til anlegg tilknyttet fiskeriene 1 stk (1)

Primærkommunale uttalelser/saker

Diverse uttalelser/innstillinger ca 13 stk

Uttalelser til andre organer/institusjoner ca 20 stk

ANNEN VIRKSOMHET VED FISKERIRETTLEDERENS KONTOR.

Hovedkontoret på HAREID.

Dette kontoret har normalt blitt betjent hver mandag, onsdag og fredag. På disse dagene behandles primært saker som er knyttet til Hareid kommune.

En har funne det hensiktsmessig å opprette to kontor, ett på Hareid og ett i Ulsteinvik, hvilket synest fordelaktig for begge kommunene. Begge kontorene ligger i kommunens respektive rådhus. Etter instruksjonen er en pålagt å yte samme tjeneste i begge kommunene.

Fiskerirettslederens er bl.a. merkelovens tilsynsmann både i Hareid og i Ulstein kommune.

Fra sommeren 1981 ble arbeidet og forvaltningen av fiskermanntallet overført fra Trygdeverket til Fiskeridepartementet. Fiskermanntallsnemnda gikk da ut, og arbeidet ble overført til fiskerinemnda med fiskerirettslederen som manntallsfører. Således er fiskerirettslederen nå også manntallsfører både for Hareid og Ulstein kommune.

På hovedkontoret på Hareid er det mottatt ca 630 brev og rundskriv, skrevet/påtegnet ialt ca 540 brev, hvorav en parallellt i gjennomsnitt har sendt ut en gjenpart-/kopi pr brev. Etter dagbokens noteringer har en i gjennomsnitt daglig 2-4 personer på kontoret som trenger rettledning på ulike områder innen fiskerieringen. I tillegg til disse hadde en daglig 2-5 telefonsamtaler tilknyttet fiskerierens virksomhet. Ca. en dag i uka kom formannen (evt en medlem) i fiskerinemnda innom kontoret der vi drøftet/vedtok og underskrev aktuelle saker/søknader som fiskerirettslederen hadde gitt innstilling/uttalelse til.

Selv om fiskerirettslederen har fullmakt til å handle på vegne av fiskerinemndene så blir denne fullmakt bare unntaksvis benyttet. Derimot har det ved noen anledninger (hvis fremmøte på konoret av noen fiskerinemndsmedlem var umulig) hendt at fiskerirettsleder har innhentet uttalelse fra formann eller nestformann over telefon. Dog har en under alle omstendigheter behandlet og/eller gått gjennom alle saker som referatsak(-er) på fulltallige fiskerinemndsmøte.

Av konsesjonssaker hvor de fleste går via fiskerisjefen til Fiskeridirektoratet og Fiskeridepartementet er det behandlet 15-16 konsesjons- og registrerings-saker. Disse femnet om eiendomsrett/registreringstillatelse, ringnotkonsesjon, trålkonsesjon, selfangstkonsesjon, reketrålkonsesjon, klekkerikonsesjon, fiskeoppdrettskonsesjon, konsesjon for drivgarn etter laks, registrering for fiske ved Island, registrering for fiske ved Færøyane, registrering for fiske i EF-sonen registrering/konsesjon for fiske etter brisling, søknad om sildefiske, innmelding om lastekapasitet og fangstresultat m.m.

En har ellers vært tilknyttet planleggingen og finansieringen av Liavåg Fiskeindustri A/S sitt nye fryse- og fiskeforedlingsanlegg. Som tidligere nevnt var en delaktig og ga innstilling/uttalelse til 5-6 låne- og avdragsutsettelse til Statens Fiskarbank. Dertil har en sendt inn 3 bekreftelser om utført ombygging/reperasjonsarbeid eller redskapskjøp som det er gitt lånetilsagn for fra banken. Endelig har en fremmet søknader om finansieringsstøtte til olje/fiskfondet som ikke er blitt innvilget.

I løpet av året har en ellers tatt imot og arkivert ca 190 "Joddmeldinger" fra Fiskeridirektøren. Utover dette har en fra samme institusjon tatt imot og arkivert 40-50 saker av forskjellig karakter. For budsjettneemnda har en gitt opplysninger og data om fiskerieringen i kommunen. Videre har en nå tatt over storparten av søknads- og innmeldingsarbeidet for Garantikassen. Av disse kan nevnes arbeid vedrørende feriepenge, søknad om arbeidsledighetstrygd, samt søknader om minstelott. Dertil har en attestert og behandlet søknader om driftstilskudd og søknader om assuranserefusjon.

I tilknytning til Norges Fiskarlag på lokalt, regionalt og statlig plan har en vært involvert i tilsammen 12-13 saker, samt fått innbydelse og deltatt på 6-7 møter. På dette kontoret har en ellers på ulike måter vært tilknyttet havneutviklingen i Brandal, på Hareid og på Hjørungavåg. Dertil har en overfor Hareid kommune gitt uttalelse/innstilling til 7-8 saker vedrørende budsjettsaker, kloakkutslipp, havneavgifter, planarbeid m.m. I denne sammenheng vil en spesielt nevne det tidkrevende arbeidet med sektorplanene for fiskerinæringen som skal innarbeides i kommunenes generalplaner.

Foruten en masse tilsendte bud på båter fra forskjellige skipsmeglere er det tatt imot ca 300 salgsannonser for båter gjennom Fiskernes Bank- "Båtbørsen."

Som tidligere nevnt innehar en også vervet som merkelovens tilsynsmann i Hareid, og har der bl.a. utført eller vært involvert i arbeid som slettinger, registreringer, navneattester, innberetningsskjema, retting av mål ved ombygging, ny maskin, eierskifte, registreringstillatelse, anmeldelseskjema, utstedelse og retting av merkebrev o.s.v.

Som fiskermanntallsfører har fiskerirettdlederen registrert fiskere i manntallet og sendt melding om registreringen til trygdekontoret i kommunen samt til fiskerisjefen i fylket.

Endelig har en i løpet av året administrert 2 "konsesjoner" og 3 skytetillatelser av Steinkobb (sel) på Sunnmøre. Av fellingstillatelsen på 140 dyr i dette området, ble det i juni, juli og august skutt og innsendt prøver av i alt 100 dyr.

På privat basis har fiskerirettdlederen de siste 6-7 år, arbeidet med to ideer en hadde visse forhåpninger til. Den ene av disse ideene gikk ut på å rasjonalisere og lette arbeidet i notbingen på snurpere ved at det ble montert en hydraulisk notleggerrull. Denne ideen er nå utprøvet med positivt resultat og en kan spørre seg hvorfor det ikke ble utvist større interesse for dette da en for 5-6 år tilbake forela planene overfor Fiskeriteknologisk Forskningsinstitutt.

Den andre ideen omfatter en noe komplisert ressursmodell som trolig må kjøres gjennom et EDB anlegg. Arbeidet med denne ressursmodellen hadde til hensikt å redusere noe av feilinvesteringene i fiskeflåtens struktur på litt lengre sikt. En kan bare beklage at det ordinære arbeidet i inneværende stilling ikke har kunnet muliggjøre en videreføring av disse to ideene - og at arbeidet derfor bare måtte legges på is.

En forenklet utgave av "ressursmodellen" er imidlertid nå sendt til FTFI som ikke fant det mulig å følge opp ideen.

Fiskerirettdlederen har videre i henhold til instruks ført dagbok over sine gjøremål. Skulle en således være interessert i slike opplysninger på en bestemt dag - eller evt. arbeidsrutinen i en begrenset periode - så kan noterte enkeltopplysninger herfra fremhentes og klargjøre aktuelle etterlyste problemstillinger.

Kontorassistent E. Osborg sluttet den 30/6-82 etter 10 måneders engasjement. Denne kontorassistentstillingen ble avløst av M. Åsmo og K. Teigene som begynte i hvert sitt ½ dag's engasjement på fiskerikontoret fra 12/7-1982. Under fiskerirettdlederens ferie ble således kontoret betjent av disse to halvpost-engasjementene. Da det uventet oppstod privatpersonlige problemer måtte M. Åsmo slutte i sin halvpostengasjement den 20/8-82. Etter den tid har fiskerikontorene bare vært betjent av fiskerirettdlederen og en halv engasjementstilling som kontorassistent. Reduksjonen av kontorassistenten til halv post har nå skapt problemer med bl.a. ubetjent kontor når fiskerirettdlederen er borte på kurs- og tjenestereiser.

I løpet av året deltok fiskerirettdlederen på følgende kurs/messer/møter: Kurs for rettledningstjenesten - Loen, Fiskerimessen -Trondheim, NTL/kartellkurs - Standa, NTL kurs - Dombås, Årsmøte i Sunnmøre Fiskarlag - Alesund, Kurs for rettledningstjenesten i fylket - Molde, Redningskurs for fiskere - Hareid møter i Hareid Fiskarlag, møter i Ulstein Fiskarlag, deltok i en rekke fiskerinemndsmøter samt møter i kommunene m.m.

Kontoret i ULSTEIN.

Dette kontoret har normalt blitt betjent hver tirsdag og torsdag. På disse dagene behandles primært saker som er tilknyttet Ulstein kommune.

Fiskerne og deres berørte er godt fornøyd med at også denne etaten er å finne på kommunens eget rådhus sammen med de øvrige etatene.

Samarbeidet med Ulstein kommune har vært godt og relativt mange benytter seg av den tilgjengelige rettledning og ekspertrise på fiskerikontoret.

I henhold til dagboknoteringer er kontoret på disse dagene i uka oppsøkt av 2-5 personer hver dag. Ved dette kontoret er det mottatt ca 170 brev og rundskriv, skrevet/påtegnet i alt ca 180 brev hvorav en parallelt i gjennomsnitt har sendt ut en gjenpart/kopi pr brev. En del av denne posten som vedrører fiskerinæringen i Ulstein er mottatt eller besvart fra kontoret på Hareid. I tillegg til dette hadde en 2-5 telefonsamtaler tilknyttet fiskerinæringens virksomhet. Ca en dag annenhver uke kom formannen (evt. en medlem) i fiskerinemnda innom kontoret der vi drøftet, vedtok og underskrev aktuelle saker/søknader som fiskerirettlederen hadde gitt innstilling eller uttalelse til.

Av registrerings- og konsesjonssaker hvor de fleste går via fiskerisjefen til Fiskeridirektoratet og Fiskeridepartementet er det behandlet 14-15 konsesjons- og registreringssaker. Disse femnet om fiskeoppdrettskonsesjoner, trålkonsesjoner, eiendomsrett/registreringstillatelser, laksedrivgarnskonsesjoner, brislingsfiske, registrering for fiske ved Island, registrering for fiske ved Færøyane, garnfiske etter atlantoskandisk sild, blåskjellsamlere o.s.v.

Som tidligere nevnt var en delaktig i og ga innstilling/uttalelse til 8-10 låne- og avdragutsettelsessaker for Statens Fiskarbank. Dertil har en sendt inn 2-3 bekreftelser om utført ombygging/reperasjonsarbeide som det er gitt lånetilsagn for fra banken. En har ellers ved dette kontoret i løpet av året tatt imot og arkivert ca 90 "Joddmeldinger" fra Fiskeridirektøren.

For budsjettnemnda har en gitt opplysninger eller data om fiskerinæringen i denne kommunen. En har videre tatt over storparten av innmeldingsarbeidet for Garantikassen. Her kan nevnes arbeid vedrørende feriepenger, søknader om arbeidsledighetstrygd samt søknader om minstelott. I tillegg til dette har en attestert og behandlet søknader om driftstilskudd og søknader om assurance-refusjon. På dette kontoret har en ellers vært tilknyttet hamneplanen på Flø, i Ulsteinvik og i Dimnastraumen.

Fiskerirettlederen er også merkelovens tilsynsmann i Ulstein og har her bl.a. vært involvert i registreringer, slettinger, navneattester, innberetnings skjema, retting av mål ved ombygging, ny maskin, eierskifte, registreringstillatelse, anmeldesskjema, utstedelse og retting av merkebrev o.s.v.

Fra sommeren 1981 tok en også over arbeidet som manntallsfører og har i den sammenheng foretatt brevvekslinger og innmeldinger i fiskarmanntallet.

Som tidligere nevnt var det en relativ stor del av byrkefiskerne i Ulstein som ble støket av manntallet under revideringsarbeidet høsten -82.

I januar/februar ble et forholdsvis omfattende arbeide med sektorplan for fiskerinæringen forelagt med tanke på innarbeidelse i generalplanen.

ET TILBAKEBLIKK PÅ NOEN HENDINGER I 1982.

Storparten av dette innholdet er som tidligere år - hentet fra avisutklipp. Når mye fiskeristoff er samlet på "ett brett", håper en likevel at noen finner interesse i innholdet som følger:

Året starter med et avisinnlegg som uttrykker at Martin Karlsen A/S vil ta imot fisk under vintertorskesesongen. I midten av januar er "Melshorn" av de første som melder inn 3600 hl. lodde under starten av vinterloddefiske. Samtidig annonseres det at et importørfirma fra Ulsteinvik skal ha demonstrasjon av "autosnapper" lineegnemaskin i Nord-Norge. "Flømann" og "Polarstrøm" melder også inn last fra loddefeltet på Finnmarkkysten. På et ordførermøte i Alesund ble noen av ordførerne på Sunnmøre valgt til å arbeide med framskynding av saka om fiskeriteknisk høgskule i Alesund.

"Melshorn" står igjen innmeldt med 4000 hl. lodde - og et par dager senere står "Polarstøm" med 4.800 hl. Samtidig blir "Broddbuda" på Hareid omtalt på bakgrunn av et bilde i en avis. Likningskontoret har et kort avisinnlegg som rettleder i fradragssatsene som fiskerne har krav på ved ligninga. Som representant i Stortinget nytter ordføreren i Hareid anledningen til å ta opp spørsmålet om Statens Fiskarbank kan få mere midler for gjennomføring av generelle kondemneringsordninger for fiskefartøy.

Sekretæren i Hareid Fiskarlag går ut og taler for en forbedring av fiskerifaglig undervisning i ungdomsskolen. Avisene er igjen optimistiske med tanke på selfangsten ved Newfoundland der kvotene kanskje blir noe større. Samtidig meldes det at det er tatt stor fin sei som går i sild inne i fjordene. I slutten av måneden melder "Flømann" inn fangst på 3.500 hl. lodde - og "Melshorn" 3.600 hl. "Nordingen" annonserer etter bevant autolinefisker på Finnmarka - og "Melshorn" annonserer etter mess og fangstmann for selfangsttur på Newfoundland.

I begynnelsen av februar melder "Melshorn" inn ny loddefangst på 2.700 hl. Fra Trygdekantoret i Hareid viser statistikken at fiskarane har lavere sykeprosent enn industriarbeiderene i land- og det konkluderes derfor med at Hareidsfiskarane har god helse. Samtidig går Brandalsfiskarane ut i avisene og understreker at hamneplanane i Brandal ikke er i tråd med fiskernes interesser når det gjelder kai plasseringene. Manøvreringsmulighetene i hambassenget vil bli svært vanskelig dersom den gamle dampskipskaia blir utbygt - heter det.

På dette tidspunkt er det tatt 600.000 hl. vinterlodde og på innmeldingskontoret i Harstad har alle Hareids-snurperene igjen innmeldt fangst. Noen er i god tro og har fått brukbare resultat med kveitegarn i Storfjorden - disse vet selvfølgelig ikke at denne fisken er fredet fra 20. desember til 31. mars.

Etter intervju kan Hareid Småbåtlag fortelle at det er lagt ut flytebrygger for ca 1 mill. kroner med plass til 180-190 småbåter i Hareid. Skjarkfiskerne i distriktet er "plaget" med mye sild i torskegarna. "Tampen" er på seitråling ved feltene Norøst av Shetland - men det meldes om slakt fiskeri. Liavåg Fiskeindustri A/S annonserer at de tar imot alle sorter fisk og leverer agn.

"Polarstrøm" og "Flømann" melder inn nye loddefangster, henholdsvis 4.800 hl. og 6.600 hl. "Tampen" melder inn 130 tonn saltet sei og søker etter saltfisklossere. I midten av måneden har alle tre snurperne fra Hareid tatt sin vinterloddekvote. I samarbeid med Aarsøter A/S har Martin Karlsen A/S i Brandal under vintersesongen tatt imot 150 tonn sei og hyse for hending til tørrfisk med tanke på eksport til Nigeria. Teknisk etat i Hareid har lagt fram forslag om reguleringsplan for Risneset. Dersom denne planen for et større industriannlegg blir vedtatt så kan det ikke legges fiskeoppdrettsanlegg i området - slik som tidligere planlagt. På bakgrunn av telefonoppringinger til en avis blir det gjort klart at yrkesfiskerne kan fiske sild til agn med 2 garn - mens fritids-/hobbyfiskere må nøye seg med retten til å fiske med heklesnøre.

Så er det avgjort at tilsammen 9 skuter skal drive selfangst i 1982. Av disse skal Hareids-skutene "Polarstar" og "Melshorn" til Newfoundland - og det blir dermed første året etter krigen det ikke deltar skuter fra denne regionen i Vester-isen. Brandal båtlag har holdt årsmøte og håper at planene om utbygging av dampskipskaia kan bli stoppet. I slutten av måneden annonserer Ulstein Hatløy A/S at garnfiskerne må passe sine redskaper da det skal foretas slepeprøve utenfor Osneset.

Hareid Småbåtlag forelegg årsmeldingen og håper på bedre samarbeid med Hareid Hamnestyre. I månedskifte går ishavsskutene "Melshorn" og "Polarstar" til Newfoundland- mens "Flømann" går på trålfiske etter kolmule Nord for Færøyane. Samtidig har Liavåg Fiskeindustri A/S fått 100.000 kroner i investeringstilskudd fra DUF til foredlingsmaskiner for å drive lokalt fiskemottak.

I begynnelsen av mars skriver avisene at blandt andre fiskerikontoret har levert sin sektorplan som skal innarbeides i Generalplanen i Hareid. "Melshorn" og "Polarstar" melder sin ankomst til Newfoundlandsfeltene, alt vel ombord. Samtidig får Stortinget forslag til endring av Loven om rettledningstjenesten for fiskerinæringen - forelagt fra Regjeringen. Senere er det mere skrivelser om Brandal hamn - folkene i Brandal vil ha allmenningskaien flyttet når ny kai skal bygges. I samarbeid med Fiskeriteknologisk Forskningsinstitutt og et firma har en fått lovende resultat ved å blande selkjøtt inn i spekepølse mens syrekonserverte skrotter kan anvendes til dyrefôr. I midten av mars melder "Melshorn" og "Polarstar" om gode fangstforhold med 4.700 dyr på hver av skutene. En annonse fra Ulstein Hatløy A/S gjør garnfiskerne oppmerksom på at det igjen skal foretas slepeprøve utanfor Osneset. Etter god fangsting ved Newfoundland melder "Melshorn" og "Polarstar" at de begge har tatt sine selkvoter på 8.000 dyr, klappmusfangsten er ikke påbegynt. En sjarkfisker fra Hareid som driver vintertorskfiske har med to jenter som er elever ved Folkehøgskulen i Ulsteinvik. De to er utplasserte som "mannskap" i en uke - og trives etter sigende godt. "Flømann" er på kolmuletråling og melder inn 3.500 hl. samtidig som de må til lands for å reparere trålnoten. I slutten av måneden får en hobbyfisker storfangst i sine lyregarn som stod utenfor Hareid. Fangsten bestod bl.a. av tre kveiter med den største på over 90 kg. Den heldige var tydeligvis i god tro og viste ikke at kveitefiske på dette tidspunkt var forbudt. På forespørsel fra Statistisk Sentralbyrå svarer fiskerirettdeleren at det ikke blir aktuelt å ta på seg arbeide med fiskeritellingen før arbeidssituasjonen blir forbedret og det blir gitt en rimelig godtgjørelse for det omfattende arbeidet. Hareid småbåtlag viser til den økende trafikken av fritidsbåter på sommerstid og tar opp spørsmålet om å få plassert ei gjestebrygge på indre hamn. I uttalen til sentrumsreguleringa i Hareid advarer Hareid Fiskarlag mot dårlige forhold for fiskefartøylene i hamna. I en annonse opplyser Ulstein Smedvik A/S at det skal foregå slepeprøver utenfor Osneset - og at fiskerne derfor kan få ødelagt fiskebruk som står i området. Fra Newfoundland blir det meldt at "Polarstar" og "Melshorn" har tatt selkvotene sine på 8.000 dyr og at de i tillegg har tatt 4-500 klappmus. I slutten av måneden har en avsluttet fiskemottaket i Brandal. Det er tatt imot ca 240 tonn fisk til hending og saltet ca 25 tonn. Fiskeriteknologisk Forskningsinstitutt har fått 390.000 kroner fra Fiskeridepartementet til fortsettelse av prøveprosjekt med å ta vare på selkjøtt til menneskemat og dyrefôr. Martin Karlsen A/S er fornøgd med fiskemottaket så langt - og vil overveie å doble tallet på fiskehjeller til neste år. Fra Liavåg Fiskeindustri A/S blir det annonsert nyfrossen kveite til salgs. I månedskifte søker "Nordingen" etter fisker for linetur til Shetland eller Færøyane. Fra "Polarstar" og "Melshorn" blir det meldt at de foruten selkvoten har tatt 14-1500 klappmus ved Newfoundland.

I begynnelsen av april melder ishavsskutene at de har avsluttet fangsten ved Newfoundland og begynt på hjemtur. "Tampen" søker etter saltfisklossere for lossing etter påske. Fra kolmulefiske vest for de britiske øyer melder "Flømann" inn en fangst på 8.000 hl. Årsmeldingen til fiskerirettdeleren viser en svak tendens til øket antall fiskere og sjarker - mens tallet på større fiskebåter går ytterligere ned. I en annonse blir bygdafolket i Brandal bedt inn til møte for å diskutere plasseringa av ny kai og utbygginga av Brandal hamn. Flertallet av møtedeltakerne går imot at kaien skal bygges ved den gamle dampskipskaien. I midten av april melder "Flømann" inn ny kolmulefangst på 8.000 hl. Helserådsordføreren kritiserer dypvannsutsleppet av kloakk fra Hjørungavåg. I tilrådene vedtak tilrår Hareid formannskap at spørsmål om utbygging av Brandal kai vert utsett. Fra kolmulefeltet melder "Flømann" inn ny fangst på 8.000 hl. Kommunestyret i Hareid vedtar å utsette bygginga av Barndal kai til de øvrige havnespørsmåla er mere avklara. I slutten av april melder "Flømann" inn ny kolmulefangst på 5.000 hl.

I begynnelsen av mai går direktøren ved Ulstein hotell ut med planer om at Hareidlandet skal bli senter for internasjonalt sportsfiske. "Flømann" melder igjen inn en kolmulefangst på 6.400 hl. I Odelstinget ble ny Lov om rettlednings-tjenesten i fiskerinæringen enstemmig vedtatt. Av endringene i Loven nevnes spesielt at Fiskarlaget sin tidligere rett til å foreslå medlemmer i fylkenes fiskeristyrer og kommunenes fiskerinemnder er tatt bort. I midten av måneden melder "Flømann" inn ny kolmulefangst på 6.400 hl. "Nordingen" kom fra Shetland med ca 18 tonn lange og 17 tonn brosme. Litt senere søker båten etter linefisker for ny tur til Shetland - Færøyane. På årsmøte i bruselskapet ble det fremlagt planer om bygging av bru for fastlandsforbindelse Eiksund - Eika - Yksnøy - Berknes. Selfangstskuta "Polarstar" gikk fra Brandal for ny sesong som sysselmannsskute på Svalbard. I slutten av mai har Skjervøy Service- og Lineegnesentral fått 70.000 kroner i lån fra Distriktenes Utbyggingsfond. "Flømann" har nå avsluttet kolmulefiske og skal på verksted for å sandblåse skrog og dekk.

I begynnelsen av juni søker "Polarstrøm" etter stuert for ringnotfiske etter sild, makrell og lodde. I Hareid kommunestyre var det lang debatt til reguleringsplanen om grunnretten ved en kai tilhørende en bunkersstasjon i havna på Hareid. På et planlagt møte i Generalplanutvalget skal en drøfte forslag til soneplan for Hjørungavåg. Hareid Småbåtlag er missfornøyd med hamneavgiftene og vil vite om det er hamnestyret eller kommunestyret som har bestemt avgiftssatsane. Ved utleggelsen av en ny og foreløbig siste flytebrygge er det plass til 200 småbåter i flytebryggene i hamna. I midten av måneden blir et eldre godkjent fiskemottak i Hareid (Ml -380) slettet av registeret i Fiskeridirektoratet

I begynnelsen av juli er Alesund Jeger og Sportsfiske-forening ute og kritiserer fellingen av steinkobben på Sunnmørskysten. En havforsker svarer med å understreke at dette er en hensiktsmessig regulering - ikke jakt. Ved en tvist mellom Liavåg Fiskeindustri A/S og et steinknuseri har Fiskeridirektoratet's Kontrollverk funnet at støvet fra knuseriet ikke påfører tørrfisken noe som er påviselig helsefarlig. Fra sildefeltene i Nordsjøen melder "Polarstrøm" inn 300 hl. "Nordingen" søker etter motorpasser til ny rundfisketur. Fra Skagerak melder "Melshorn" inn en sildefangst på 660 hl. Etter ytterligere konflikter vil Liavåg Fiskeindustri A/S ha fjernet steinknuseværket som påfører tørrfisken et uønsket støvlag. "Melshorn" melder igjen inn ny fangst på 600 hl. sild fra Skagerak. "Karl Vadøy" søker etter stuertvikar for tur på banklinefiske. Et foto av terminalområdet ved Alvestad kai viser at møløen på det nærmeste er ferdig utbygget. Etter langvarige demonstrasjoner mot norsk selfangst går EF-kommisjonen ut og oppfordrer Norge til å legge ned selfangsten. I midten av juli har lakseoppsyn og lensmenn problemer med å ta personer som driver ulovlig fangst av laks og ørret under påskudd av at de driver makrellgarnfiske. Ved Martin Karlsen A/S er det til denne tid tatt imot ca 100 tonn brugdelever og 50 tonn småhvalspekk. Etter internasjonale vedtak som forbyr hvalfangst er det fare for at det blir siste året anlegget her får ta imot slikt råstoff. I Eiksundområdet tar en opp brisling som har vært fisket og stått i steng siste vikene. I slutten av juli gjør havfiskebåtene seg klar for ny innsats. "Melshorn", "Polarstøm" og "Flømann" skal på ringnotfiske etter makrell, "Tampen" skal tråle etter sei i Nordsjøen. En av aksjonærene på "Polarstrøm" ligger i planer om å slepe sine aksjer til Rieber. Ved Kjeldsund- Eiksundområdet foregår fremdeles brislingfiske. Liavåg Fiskeindustri A/S blir beskyldt for å drive forurensing av vågen på grunn av utslepp av fiskeavfall. EF-landene bebuder importforbud av selskinn og internasjonale vedtak vil stoppe all hvalfangst med de redskap som benyttes idag.

I begynnelsen av august er makrellfiske igang og "Flømann" melder inn 700 hl. "Nordingen" kom fra linetur med 40 tonn lange og 20 tonn brosme. I sammenheng med beskyldninga om forurensende utslepp fra Liavåg Fiskeindustri A/S blir også landbruket trekt inn ved at de forurenser vågen med utslepp av silosyre. De harde beskyldningane om forurensing fra Liavåg Fiskeindustri A/S medfører at bedriften inn til videre ser seg nødt til å stoppe alt mottak av fersk fisk. I midten av august har sommerloddefisket startet og snurperene "Melshorn", "Flømann" og "Polarstrøm" er blandt de første som melder inn fangster. Skipperen på "Tampen" er intervjuet og erkjenner at fiskerinæringen må leve med reguleringer men saltfisktrålerne vil ikke kunne greie seg med mindre kvoter. Skipperen har for tiden tatt seg ferie - men "Tampen" med vikarskipper er ventende inn for

bunkring etter godt seitrålfiske i Nordsjøen. Loddefiske fortsetter og "Melshorn" og "Polarstrøm" melder begge inn nye laster. Helserådet i Hareid ber om at Statens Forurensingstilsyn ser på forholdene ved Liavåg Fiskeindustri A/S. "Flømann" melder inn ny loddefangst, 6.900 hl. - og 3-4 dager senere melder både "Polarstrøm" og "Melshorn" inn nye loddelaster. Avis skriviene om påstått forurensing ved Liavåg Fiskeindustri A/S fortsetter. I månedsskifte august/september er loddefiske svært godt, "Polarstrøm" melder inn nye 4.800 hl. og det blir vansker med mottaksfabrikkene i land.

I begynnelsen av september tar avisene frem de store superlativer: "Flømann" har sett verdensrekord på et kast som det ble pumpet opp 25.000 hl. lodde av. Hareid Hamnestyret og Hareid Småbåtlag har inngått avtale om leige med total hamneavgift for småbåtflåten i flytebyggene. "Tampen" søker etter styrmann for tråling i Nordsjøen og i Barentshavet. "Melshorn", "Polarstrøm" og "Flømann" melder inn nye loddefangster. I midten av måneden er en 22 år gammel fisker fra Hareid intervjuet - han har brukt et år på å bygge sin egen 34 fot's fiske-sjark. Det gode loddefiske fortsetter, "Polarstrøm" og "Melshorn" melder inn nye loddelaster. Libra Plast på Hareid lanserer ny modell av 33 fot's fiske-sjark som det er stilt store forventninger til. "Melshorn" melder inn sin siste last og er blandt de første loddesnurperene som har tatt sin kvote. I et kort avisinnlegg rår Hareid Fiskarlag fiskarane til å oppsøke fiskerirettlederen for å få ordnet sitt forhold til fiskarmanntallet. Mot slutten av måneden melder snurperene "Flømann" og "Polarstrøm" inn nye laster med lodde. Rådmannen forslår at fiskarane selv koster oppsettingen av en port ved gjerde på kaia i Brandal. I Storfjorden, Vartdalsfjorden og Sulafjorden har sjarkene siste tid tatt betydelige mengder av akkar. Utfor Brandal har en hobbyfisker fått en merkelig fisk som etter nærmere undersøkelser viser seg å være ei horngjel med missdannelse. Brandal Småbåtlag har fått avslag på en søknad om å sette opp en kran på moloen. I månedsskifte melder "Flømann" inn sin siste loddefangst på 5.000 hl.

I begynnelsen av oktober har Statens Forurensingstilsyn svart på et brev fra Hareid Helseråd vedrørende forurensing ved Liavåg Fiskeindustri A/S. Samtidig vurderer kommunen en byttehandel der den tradisjonelle Broddbuda skal gå for et jordområde ved skolemyrane. Over Fiskeridepartementet sitt budsjett for 1983 er det tildelt 350.000 kroner til Ulsteinvik hamn. Disse pengane er imidlertid alt oppbrukt til mudringsarbeid. I planane om Eiksundbrua er det forsiktig optimisme. Flytebrua som kan bli verdens lengste er kostnads-kalkulert til rundt 300 mill. kroner. Det er fremdeles stor aktivitet blandt et 20-30 talls sjarker som driver akkarfiske i Storfjorden og Vartdalsfjorden. På en dag var det over 20 sjarker som leverte akkar til Liavåg Fiskeindustri A/S, prisen var kr. 3, pr kg. På ålefellene ved utløpet av Snipsøyrvatnet ble det siste året tatt knapt 200 kg. ål til en verdi opp mot 4000 kroner. Rieber frykter at ministerrådet i EF vil forby innførsel av selskinn - og må da overveie å permittere noe av arbeidsstokken i Bergen. Ved Liavåg Fiskeindustri A/S losses en 8.000 tonner 950 tonn saltfisk som er fraktet fra Alaska. Fiskerinemnda i Hareid er bekymret over at midlene som blir tildelt Statens Fiskarbank stadig blir mindre. Samtidig går fiskerinemnd og fiskerirettleder i rett med presse og offentlige instanser når det gjelder beskyldningene om forurensningene ved Liavåg Fiskeindustri A/S. Det blir konkludert med at beskyldningene av forurensende utslipp er sterkt overdrevne - og at det er farligere forurensninger i Hjørungavågen enn det som kommer fra denne bedriften. I Hareid hamn planlegger en landingsplass for den tiltenkte hurtigbåten. Ei annonse i lokalavisene opplyser at fiskarmanntallslistene er utlagt til offentlig ettersyn i november.

I begynnelsen av november søker "Tampen" etter saltfisklossere for nær forestående lossing. Fiskeristyret i Møre og Romsdal konkluderer med at rettlednings-tjenesten i fylket er dårligere utbygt enn andre fiskerifylker en kan sammenligne seg med. Så er "Tampen" kommet hjem fra Finnmarka med 65 tonn salta torsk og knapt 200 tonn salta sei som er tatt i Nordsjøen. Hareid Fiskarlag annonserer at de skal holde årsmøte 3/12. Samtidig har virksomheten ved Skjervøy Service- og Lineegnesentral fått stor oppmerksomhet i avisene. I en avtale som er godkjent for anlegget er det tilsluttet 13-14 fiskebåter fra Ulstein.

Det er fiskerinemnda og fiskerirettlederen som står bak ideen om å få godkjendt denne egnesentralen. I et intervju med fiskerene som står og egner blir det uttrykt at de er svært godt fornøyde med dette tiltaket. Ved dette anlegget får en kjøpt både agn, is og bunkersolje. Egnesentralen får et tilskudd på 4 øre pr. egnet krok. Fiskerene uttrykker håp om at dette anlegget bør bli ytterligere forbedret til fiskeriformål for fremtiden. Eieren av anlegget understreker at forretningen ikke er særlig god - men at en likevel kan greie seg på grunn av lave driftsutgifter da det hele stort sett er basert på selvbetjening fra sjarkefiskerne. I Brandal er kaisituasjonen vanskelig for sjarkefiskerne - tankene om en midlertidig flytebrygge blir lagt fram. Så er "Flømann" sin verdensrekord gjengitt i internasjonale fiskerifagtidsskrift, bl.a. i avisa "Fishing News International". I midten av måneden blir et småbruk på Borgarøya i Ulstein lyst ut for salg. Saltfisktråleren "Tampen" har fiska opp kvota si og lossa de siste 250 tonn saltfisk. Både "Polarstrøm", "Melshorn" "Flømann" og "Tampen" har lagt stilt for resten av året på grunn av oppfiska kvoter. Hareid Fiskarlag annonserer årsmøte 3. desember. Etter samlet grendamøte i Brandal blir det lagt fram forslag om reguleringsendring av havna.

I begynnelsen av desember blir det orientert om et redningskurs for fiskere som skal avholdes på Hareid mellom jul og nyttår. Fra en billedartikkel ble det skrevet om den historiske handelsstaden på Borgarøya i Ulstein. Det er gitt konsesjonsgodkjenning til et oppdrettsanlegg for muslingoppdrett lokalisert ved Skarveneset utenfor Hjørungavåg. Tross flere telefonforespørsler kan ingen redegjøre for en pågående oljeøvelse som flere snurpere deltar i utenfor Hareid. Samtidig er det skrevet om fylkestinget si prioriteringsliste for fiskerihammer der Flø fremdeles skal stå på 3.plass, Brandal 7.plass og Ulsteinvik står blant uprioriterte hamner som kan få bygt fiskerikai. På årsmøte i Hareid Fiskarlag ble det til dels ivrig diskusjon om den måten Sjømannsforbundet krever inn mannsapskontigent fra større fiskefartøy og trålere. Linebåten "Nordingen" kommer hjem fra en god tur på Finnmarka med 80 tonn saltfisk - men prisane går desverre nedover på grunn av store saltfisklager. Så er Ulstein hotell vært for årsmøte i Sunnmøre og Romsdal Fiske-salgslag. I Brandal er folket skuffa over at det fremdeles arbeides med planer om å bygge fiskerikai ved den gamle dampskipskaia. Årsmøte i Hareid Sjømannsforbund er forbauset over kritikken som vedgår kontigentinnkrevingen på større fiskefartøy - de vil undersøke saken nærmere. I midten av måneden er det klart at et helikopter vil delta i redningskurset for fiskere som skal være på Hareid i slutten av måneden. Med skuffelse og stor forundring vedtar EF3 minister-råd å sette midlertidig forbud mot import av selskinn. Etter mange's oppfatning er et slikt importforbud i strid med handelavtalen som er inngått mellom EF og Norge. Kommunestyret i Hareid held fast på plasseringa av kaia i Brandal etter nye forvirringer i denne saka. I Ulstein har en person fått konsesjonstillatelse til å etablere muslingoppdrettsanlegg, lokalisert ved Spjutøya.

Med dette vil en runde av reportasjen av avisutklipp som er gjengitt foran. Meningen har vært å belyse noe av virksomheten som skjer innen regionen - og en ber leserne se bort fra struktureringen av innholdet som er preget av å hoppe fra det ene til det andre. Dertil vil nok mange rettmessig føle at et og hint er utelatt og glemt, hvilket er gjort med hensikt da et fullstendig avsnitt som dette ellers ville bli altfor omfattende. En vil spesielt nevne de dyktige sjark- og kystfiskerne i distriktet som har fått liten omtale her. Selv med mangelfullt innhold velger en likevel å slutte av med dette og håper innholdet på sin måte har gitt uttrykk for noe av den virksomhet dette fiskeri-distriktet er preget av.

KONKLUSJON OM FISKERINÆRINGEN I DETTE DISTRIKTET.

En vil innledningsvis peke på at også denne meldingen på grunn av en del utilgjengelige data inneholder flere subjektive vurderinger og meninger. I tillegg er årsmeldingen, grunnet arbeids- og tidspress, både verbalt og teknisk mangelfull. Derfor har en gjentatte ganger tatt forbehold om senere rettelser da en del tallstørrelser og meninger som dels er skjønnsmessig truffet, kan avvike noe fra det som er eksakt riktig. Når det nå er tatt så mange forbehold om innholdet, så håper en likevel at årsmeldingen kan kaste lys over de ca. 300 fiskerne og virksomheten i land som danner grunnlaget for fiskerinæringen i denne regionen. I det følgende vil fiskerirettdirektøren etter vurdering gi en nøytral uttalelse og konklusjon om den nåværende og den framtidige virksomhet innen næringen, herunder forslag og meninger om en ønsket utvikling.

Som det går fram av meldingen har en i dette distriktet rundt 300 fiskere og fangstfolk. Industrien i land som direkte eller indirekte er basert på fiske og fangst gir arbeidsplasser til ca. 340 menn og kvinner som er beskjeftiget med ulike produksjoner tilknyttet fiskerinæringen. Av de langt på veg 100 fiskefartøiene er her 3-4 ringnotsnurpere hvorav en driver kolmuletråling. Foruten Tromsø er dette eneste stedet som beskjefter seg med selfangst og foredling av selskinn, brugdelever og hval. Antall ishavsskuter har imidlertid gått sterkt tilbake slik at en nå bare har 2 av disse fartøiene igjen. Videre har en 20-25 eggabåter/sjarker som beskjeftiger fiskere med makrellharping fra Nordsjøen i Sør - til Finnmarksfiske etter loddetorsk i nord. Et tilsvarende antall småsjarker driver sesongmessig fiske på de nære felt. Når det nå nevnes at en i regionen har 2-3 banklinebåter og en større saltfisketråler (hekktråler), så har vi fått med det meste av flåten i dette distriktet.

For regionen sett under ett utgjør fiskerinæringens andel av skatteinngangen i underkant av 20%. Regionen som omslutter Ulstein og Hareid har som tidligere nevnt ca. 9.720 innbyggere.

Generelt sett har det økonomiske utbytte av fiskeriene i dette distriktet vært dårligere ved inngangen av 80-årene enn ved utgangen av 70-årene. Dette skyldes både avgangen av havfiskefartøy og ressursvikten i råstoffet og de strenge reguleringer som er satt for fiske og fangst generelt. At antall havfiskefartøy har gått så sterkt tilbake i vår region har i seg selv medført et direkte tap både av arbeidsplasser og skatteinngang.

I negativ retning vil en nevne at det økonomiske utbyttet av selfangsten også i 1982 ble dårligere enn ventet. Bankfiskflåten hadde grunnet bra fangster et middels år i 1982. Til slutt kan det sies at de av eggabåtene/sjarkene som drev aktivt hele året hadde et bra økonomisk utbytte - mens de som låg stille store deler av året naturligvis gjorde det dårligere. Distriktets eneste hekktråler oppnådde også et brukbart resultat i 1982.

Etter en stadig reduksjon av antall fiskere de senere årene er det nå tegn som tyder på at meningspunktet i nedgangen for denne regionen er nådd på ca 300 fiskere. Dermed er det grunnlag for å anta at antall fiskere de førstkommande årene vil holde seg konstant.

Når det gjelder tradisjonelle fiskemottak så er vi dårlig stillet i denne regionen. I Ulstein kommune hvor sjarkflåten er i vekst har en ikke hatt i drift fiskemottak på mange år. I 1981 fikk en likevel godkjent Skjervøybuda som service- og lineegnesentral. Det er montert nytt fryseri, ismaskin og bunkersoljepumpe og 10-15 sjarkfiskere har inngått leigeavtale med bl.a. tilgang til egherom m.m.

Under vintertorskefisket 1982 ble det tatt imot fisk ved Martin Karlsen A/S i Brandal. Liavåg Fiskeindustri A/S i Hjørungavåg har etter modernisering og ombygging tatt imot både saltfisk, makrell, lodde, reke, sild, akkar og oppdretttsfôr. Også ved dette anlegget har en nå satset på henging og har i den sammenheng tatt imot sei og annen torskefisk for tørking.

Ved Martin Karlsen A/S ble det også i 1982 tatt imot hvalspekk, brugdelever, selskinn og selspekk. At antall ishavsskuter fra Hareid kommune i løpet av en

tiårsperiode er redusert fra 10-12 til i dag 2 skuter taler i seg selv sitt klare språk. I den siste 20-års perioden har derfor bygdesamfunnet Brandal blitt hardt rammet som følge av den negative utviklingen i selfangstnæringen. Når det derimot gjelder den nye næringen akvakultur så synest utsiktene gode for vår region. Dette gjelder særlig for Ulstein kommune som har gode naturgitte forutsetninger for slik virksomhet. Det er som tidligere nevnt innsendt 4-5 konsesjoner for oppdrett, 2-3 konsesjoner for klekkeri - og dertil er det utsett blåskjellsamlere på 8-9 steder i regionen. Forelagt arbeid i akvakultur og sektorplaner for fiskeinæringen skal nå inkorporeres i generalplanene. Tross alt sett under ett, og avveiet til et mediums- balansepunkt på næringens vektstang, synes det som vi kan spore en svak tendens til optimisme blandt næringens folk. Aktivitetsøkningen har vært sterkest for sjarkfiskerne. Utviklingen og virksomheten til havfiskeflåten så vel som eggabåtene og bankfiskbåtene har gått sterkt tilbake. Det bør iverksettes tiltak som gjør at sistnevnte fartøytyper, i tråd med den økonomiske 200 milssone, samt ønske om tiltakende kyst- og bankfiske, kan bli styrket og inspirert til ny aktivitet for å nå en bedre balanse og bredere struktur i flåten.

Endelig vil en peke på at de knappe midlene som er tildelt Statens Fiskarbank bør økes i vesentlig grad for å fornye og resjonalisere den fiskeflåten som etter dagens behov og konkurranse skal gjøre arbeidsplassene ombord lønnsomme. Etter det inntrykket en sitter igjen med i dette distriktet så ville det ha vært et reelt behov for og grunnlag til at langt flere søkere fikk innvilget sine lån. I denne sammenheng vil en benytte anledningen til å meddele at bare 30% av lånesøkerne i denne regionen helt eller delvis fikk innvilget sine lån, mens fiskarbanken avslo de øvrige 70%. På bakgrunn av det som her er nevnt vil en nytte anledningen til å anmode våre statsmyndigheter om at Statens Fiskarbank i vesentlig større grad bør tilgodesees når det gjelder tilføringen av økede midler til fornying av vår fiskeflåte. Samtidig bør banken få tildelt kondemneringsmidler slik at en på kysten generelt får kvitte seg med nedslitte fisk-fartøy.

Endelig bør det innsettes nødvendige virkemidler for å redusere den sterke kostnadsutviklingen på driftsugiftssiden i fiskeriflåten.

En kan på bakgrunn av disse opplysninger nå konkludere med at denne regionen og da spesielt Ulstein, har en forholdsvis stor sjarkflåte. På den andre siden er det klart at virksomheten tilknyttet havfiskeflåten har blitt sterkt redusert de siste årene. De to igjenværende ishavsskutene har bare i liten grad vært fornyet for selfangstformål. Når en tar utgangspunkt i at fiskerinæringen vil stå sterkere til bredere struktur der er i fiskeflåten (flere ben å stå på) da synest det nærliggende å konkludere med et ønske om følgende utbygging av flåten:

Både kyst-, bankfisk- og havfiskeflåten bør i større grad prioriteres samtidig som det legges stor vekt på rasjonalisering i form av nye båter med lave drift-/vedlikeholdsutgifter og ytterligere mekanisering.

Selfangsten og foredlingsanlegget for slikt råstoff i Brandal bør opprettholdes samtidig som en eller to nye selfangstskuter bør bygges og innrettes slik at de utenom fangstsesongen kan nyttes til annen alternativ helårsdrift.

Når det gjelder fiskemottaksituasjonen så bør en arbeide for snarlig å få etablert et tradisjonelt fiskemottak i Ulstein kommune.

Forsering og utbygging av havnene på Fløy og i Brandal må få den høyeste prioritet. På sikt bør en vurdere utvidet tjenestetilbud ved service- og lineegnesentraler i begge kommunene. I denne sammenheng kunne det være ønskelig om DUF sammen med løyvinger fra Fiskeridepartementets budsjett og olje- fiskfondet kunne engasjere seg i en distriktspolitikk finansieringspolitikk.

Endelig bør næringen gjøres mere konkurransedyktig ved at det snarlig innsettes nødvendige virkemidler for å stoppe den økende flukten av potensielle fiskere til oljerettet virksomhet.

Med unntak av sykelønnsordningen som er bra bør alle sosiale ordninger for fiskerne forbedres - og det bør vurderes om en del av det som er forvaltet av Garantikassen med fordel kunne overføres til de sosiale kontor (arbeidskontor, sosialkontor, trygdekontor, likningskontor, kommunekassekontor) som finnes uavhengig av fiskeridministrasjonen.

Til nå har en referert og i noen grad konkludert utviklingen av fiskerieringen i hele regionen der vi mest har sett begge kommunene under ett. En skulle da sitte igjen med det rettmessige inntrykk at denne regionen har en relativ stor sjarkflåte som hovedsakelig hører til Ulstein kommune. Dertil har en i regionen 4-5 havfiskebåter. Videre har en to fiskemottak (foredlingsanlegg), et stort og moderne i Hjørungavåg samt en eldre sildeoljefabrikk/selskinnmottak i Brandal. Endelig er forutsetningen for akvakulturvirksomhet gode i distriktet. I det følgende skal en som avslutning ta for seg fiskerieringen i den enkelte kommune, herunder forslag og meninger om en fremtidig utvikling.

HAREID kommune.

Dette er den av de to kommunene som relativt sett har det bredeste næringslivet. Fiskerieringen som ennå utgjør en større del enn i Ulstein, har likevel gått merkbart tilbake de senere årene. Flåtestrukturen er ennå i noen grad basert på havfiskefartøy og to igjenværende selfangstskuter. Interessen omkring kyst- og sjarkfisket har imidlertid vært økende den siste tiden. Som følge av tilbakegangen av havfiskeflåten er det nå behov for å styrke alle kategorier av fiske- og fangstfartøy i kommunen. Når det gjelder fiskeforedlingsanlegg så er det først og fremst et stort og moderne klippfisktørkeri og fryse/konsumfiskemottak som står i forgrunnen. At en ellers har hatt sesongfiskemottak, samt fabrikker til foredling av selskinn, lever, spekk og småhval, forhindrer ikke at kommunen burde få et helårsfiskemottak som det bare blir større og større behov for. Havneforholdene i Hjørungavåg og på Hareid er relativt tilfredsstillende, mens en nå bør forsere arbeidet med utbygging av Brandal havn.

Endelig skal de sies noen ord om selfangsten, som har særmerkt dette distriktet. På grunn av propaganda, formodentlig avholdt i kunstskeinprodusentenes regi - samt sterke naturverninteresser rundt om i verden, har det stadig opparbeidet seg en uriktig og ubegrunnet hets omkring den norske selfangsten. Som en direkte følge av dette, har det som engang var Norges største ishavsbygd mistet storparten av sin virksomhet og sitter idag igjen med bare en sjuendedel av skutene de hadde for 10-15 år siden. Dette til tross for at nøytrale forskere og erfarne ishavsfolk kan bekrefte at selbestanden tattalt sett faktisk ikke er overbeskattet. Det er i denne sammenheng grunn til å vurdere den økende invasjon av kystsel i sammenheng med den avtakende selfangsten og reduksjonen av torskefiskestammen i Nordøstatlanteren generelt. At der ved Jan Mayen i den senere tid har foregått et betydelig loddefiske og rekefiske, skulle forsterke sannsynligheten for at en ved disse feltene også kunne finne andre kommersielt drivverdige ressurser.

Når en nå har ofret så mye tid og skreven på denne saken, da skyldes det at vi mener å ha gode forutsetninger for å understreke at dette er en meget viktig sak som det trolig blir høstet fordeler av i fremtiden.

En er således av den formening at vår deltakelse av selfangst, både ved Newfoundland, Vesterisen og Østisen, bør opprettholdes - og muligens utvides, samtidig som en kan finne fram til egnede metoder for å ta vare på det smakfulle selkjøttet, som jo er en stor, hittil lite påaktet og benyttet ressurs.

På denne bakgrunn mener en at våre bevilgede myndigheter også må bidra med lån til nybygg av selfangstskuter kombinert med annen alternetiv helårsdrift. Ønsket om en øket innsats av fiske og selfangst ved Jan Mayen bør også sees i sammenheng med de fremtidige muligheter som nå er skapt i og med opprettelsen av den norske sonen rundt øya.

Med disse ord vil en henlede oppmerksomheten på at fangstfeltene og fiskebankene i dette området trolig er en viktig sak både for selfangsten og for fremtidig fiske på bankene ved Jan Mayen.

ULSTEIN kommune.

Som tidligere nevnt er det alt vesentlige av næringslivet i denne kommunen basert på skipsbyggingsindustri. Arbeidsplassene er dermed svært ensidige og følgelig høyst sårbare - i tider med sterk konkurranse av billigere arbeidskraft i utlandet. I dag utgjør fiskerinæringen bare en liten del av næringslivet. At kommunen som følge av ekspansjonen innen skipsindustrien har hatt en forholdsvis sterk økning i innbyggertallet de senere år, gjør at andre primærnæringer relativt sett har gått ytterligere tilbake. Utviklingen har imidlertid ført til at en nå øyner de fremtidig negative konsekvenser, og at det derfor bør iverksettes tiltak for å aktivisere også andre næringer. Det er på denne bakgrunn en enkel analyse vil kunne bekrefte at kommunens næringsliv på grunn av typografisk og geografisk beliggenhet, først og fremst kan gjøres bredere ved å stimulere og aktivisere fiskerinæringen. Dertil knytter det seg ønske om forbedrede servicemuligheter og bedre havneforhold. I denne sammenheng håper en å kunne videreutvikle aktiviteten ved Skjervøy-plattingen slik at flere Tinesjarker kan få etablere seg for lineegning - og få levert is og bunkersolje på anlegget. I tillegg til dette håper en å kunne imøtekomme et stadig voksende behov for å få startet et fiskemottak i kommunen. Fiskeflåten er, med unntak av småsjarkene - generelt liten, og bør derfor bli forsterket av alle fartøytper. Endelig kan det legges til at denne kommunen har gode forutsetninger for kultivering av fisk og andre marine plante- og dyreorganismer. Det er grunn til å anbefale at kommunen bør legge stor vekt på de muligheter som finnes innen slik akvakultur.

KONKLUSJON OM FISKERIRETTLEDERENS ARBEIDSFORHOLD

En håper denne meldingen kan bidra til å gjøre kjent hva fiskerinæringen betyr både for denne regionen og sett i en større distriktsmessig sammenheng. Fiskerirettdeleren har siden ansettelsen i 1975 vært alene på kontorene uten noen form for hjelp. Det viste seg imidlertid snart at tjenstedistriktet var for stort - og Herøy ble derfor skilt ut som eget rettlederdistrikt med foreløpig kommunalt tilsett fiskerisekretær fra 1.1.1979. Denne stillingen ble fra 1.1.1982 overtatt av staten, og stillingen har dermed nå fått status som fiskerirettdeler. Fra 1.1.1979 har undertegnede fiskerirettdeler hatt Hareid- og Ulstein kommune som tjenstedistrikt.

Også i dette distriktet satt en lenge uten noen fast hjelp på kontoret. I feriene var da formennene i fiskerinemndene villig til å betjene kontorene en dag i uka. Som tidligere uttrykt har en kontor i begge kommuners rådhus.

På senhøsten 1980 tok Ulstein kommune opp spørsmålet for å få tilsett kontorassistent ved fiskerikontorene. Stillingen som kontorassistent ble lyst ledig, men det viste seg tross flere velkvalifiserte søkere at staten ikke ville ta over stillingen fra årskiftet 1980/81 slik som fastsatt. Dermed måtte det finnes en annen løsning.

I samarbeid med arbeidskontoret og Arbeidsdirektoratet tok Ulstein kommune kontakt med fylkets fiskerikontor for om mulig å få tilsett kontorassistent ved fiskerikontoret. Fiskerisjefen fulgte opp ideen og det skulle vise seg at alle fiskerirettdelerne i Møre og Romsdal som ikke hadde fått tilsett kontorassistent eller saksbehandler, kunne få nyttiggjøre seg engasjementstillinger fullfinansiert av Arbeidsdirektoratet. Ved kontoret i vår region ble således kontorassistent tilsett i engasjementstilling fra 20.1.1981.

Kontorene både i Hareid (hovedkontoret) og Ulstein, ble ved årsskifte 1979/80 utvidet, og med bra utstyr har derfor arbeidsforholdene nå blitt tilfredsstillende. Det er imidlertid erfart at statens overtakelse av rettledertjenesten fra 1.1.1981 i seg selv dannet et visst merarbeid med bl.a. administrasjons- og regnskapsomlegging. Nevnes skal det også at fiskarmanntallsnemnda nå har gått ut, og at dette arbeidet fra sommeren 1981 ble overlagt på fiskerinemnda/fiskerirettdeleren.

Fra 20/1-81 var K. Alme engasjert som kontorassistent til hun ble avløst av E. Osborg den 14/9-81. E. Osborg satt deretter i sitt engasjement frem til 30/6-82. Fra 12/7-82 ble L. Teigene og M. Asmo tilsatt i to halve engasjementstillinger som kontorassistent. Som tidligere nevnt fikk M. Asmo privatpersonlige vanskeligheter og måtte slutte i sin halve post fra 20/8-82. Etter den tid har fiskerikontoret hatt bare halv post kontorassistentengasjement.

At kontorassistentstillingen er redusert til halv post har gjort arbeidsforholdene vedrørende maskinskriving, journalføring, postsending m.m. vanskeligere. Problem oppstår også under fiskerirettlederens fravær da ubetjente kontor tidvis kan bli oppsøkt av fiskere som må returnere med forurettet sak. En håper derfor at vi i samarbeid med arbeidskontoret snart kan finne en løsning slik at vi igjen får hel post kontorassistentengasjement ved fiskerikontoret. Denne midlertidige sysselsettingsordningen må ikke forhindre at Fiskeridepartementet snarlig bør besørge at alle fiskerirettledere i det minste får budsjetttrom for fast tilsetting av kontorassistent- eller fullmektig-stilling.

Når det gjelder fiskerirettlederens lønnsforhold så har en i løpet av 3-4 siste års forhandlinger gjennom rettledningstjenestens organisasjon oppnått tildels betydelige forbedringer slik at de fleste fiskerirettledere nå kan sammenlignes med andre sammenlignbare etatsjefer. En er imidlertid oppmerksom på at enkelte av herredsagronomene som vi skal sammenlignes med, har fått bedre lønnsvilkår og at slik oppjustering derfor også bør gjennomføres for fiskerirettlederene.

Når en nå til slutt vil konkludere med at arbeidsforholdene på fiskerikontoret i Hareid og Ulstein tross alt er noenlunde bra - da skulle forhåpentligvis det meste være sagt i årsmeldingen for 1982.